

Toespraak N-VA-fractie – budget & beleidsnota 2017

Mevrouw de voorzitter, meneer de gouverneur, geachte leden van de deputatie, meneer de griffier, waarde collega's.

Het is weer de tijd van het jaar waarin we het budget en het beleid voor het komende en van het voorbije jaar onder de loep nemen. En traditioneel beginnen deze besprekingen met de toespraken van de deputatie en de fractievoorzitters. De N-VA-fractie heeft een eerder minimalistische visie op de provincie. En die visie staat in duidelijk contrast met het beleid van deze deputatie. Dat zal doorheen de budgetbesprekingen opnieuw duidelijk worden.

Ik moet toegeven collega's dat ik het dit jaar bijzonder moeilijk vond. En als ik zeg "moeilijk" dan heb ik het niet over de bundel documenten die we kregen. Integendeel, de documenten waren, zoals we van onze financiële diensten gewoon zijn, bijzonder degelijk en helder opgemaakt. We willen de medewerkers daar trouwens uitdrukkelijk voor bedanken.

Neen, moeilijk slaat dus niet op de documenten maar wel op de eentonigheid van het beleid. De grote vraag die ik mezelf stelde bij het lezen van het budget en de beleidsnota was "wat kan ik hier nu nog over vertellen dat nog niet gezegd is?". Want collega's, het is u ongetwijfeld ook opgevallen toen u de nota las, het beleid dat hier wordt voorgesteld bevat zeer weinig nieuwe elementen. Het is gewoon meer van hetzelfde. De prioritaire beleidsdoelstellingen wijzigen niet. Het bestaande beleid kabbelt rustig verder zonder veel nieuwe, inspirerende of begeisterende inzichten, initiatieven of maatregelen. Ik heb er even mijn toespraken bijgenomen van de voorbije 2 jaar. In 2014 omschreef ik het als oude wijn, zelfs niet eens in nieuwe zakken. In 2015 noemde ik het business as usual. Eigenlijk zou ik mijn toespraken van de voorbije 2 jaren hier nog eens kunnen voordragen en ze zouden nog

altijd actueel en toepasselijk zijn. En dat ligt niet zozeer aan de kwaliteit van mijn toespraken maar wel aan de inertie en de eentonigheid van beleid dat deze deputatie voert.

Maar dames en heren, u mag gerust zijn. Ik ga het u besparen. Ik ga de toespraken niet nog eens letterlijk herhalen.

Onze fractie kan er dus niet omheen dat dit beleid een duidelijk gebrek aan dynamiek vertoont. Deze meerderheid ontbreekt een wervend en inspirerend verhaal. Men is te veel vastgeroest in het bestaande. Teveel hangt men vast aan een oude politiek cultuur die op andere bestuursniveaus in Vlaanderen gelukkig al geëvolueerd is. Frisse ideeën en creativiteit zijn vaak ver te zoeken. Deze fenomenen zijn ook niet onlogisch. Het is een wetmatigheid voor gelijk wie die lang - of te lang - aan de macht is. Er komt sleet op. Het innoverende, het vernieuwende, het inspirerende verdwijnt en de sleur doet zijn intrede. We zien dit zeer duidelijk, jaar na jaar in het budget en het beleid dat in deze raad wordt voorgesteld.

Collega's, dames en heren,

We stellen ons ieder jaar opnieuw vragen bij de geloofwaardigheid van het budget en de beleidsnota.

Steeds opnieuw stellen we vast dat de rekening en het budget zeer ver uit elkaar liggen. Het lijkt wel alsof men doelbewust zaken onder- of overschat in het budget, zoals dat het beste uitkomt. Een tactiek die we ook in andere dossiers zien. De centralisatie in de Leopoldskazerne illustreert dat. Maar later meer over dat specifieke dossier in de beleidstussenkomsten.

Een tweede rode draad die ieder jaar terugkomt is het wel zeer beperkte budget voor de prioritaire doelstellingen. In die beleidsnota

worden de tien prioritaire beleidsdoelstellingen omschreven als, en ik citeer: “Dit zijn de hoofdlijnen waarop Oost-Vlaanderen wil inzetten”

Wel collega’s, als dit effectief de hoofdlijnen, de prioriteiten, de nieuwe beleidsinitiatieven zijn waarop de meerderheid inzet dan staat er wel bijzonder weinig budget tegenover. Ik wil hier de cijfers ook expliciet vermelden want ze zijn echt veelzeggend. In het budget 2017 voorziet de deputatie in het exploitatiebudget – en ik rond af – 236 miljoen uitgaven. Slecht een kleine 10% daarvan, zijnde een goede 23 miljoen, gaat naar de prioritaire beleidsdoelstellingen. U hoort het goed: slechts tien procent! 90% gaat naar het overig beleid.

Bij de investeringen is het al niet veel beter. Van de 49,5 miljoen aan investeringen gaat er slechts 24% naar het prioritaire beleid. Deze meerderheid investeert slechts 11,7 miljoen in haar eigen prioriteiten.

Deze cijfers bevestigen de ongeloofwaardigheid van de beleidsnota: die tien prioriteiten zijn eigenlijk maar om te lachen! Ze tonen ook zeer duidelijk aan dat de deputatie zich inderdaad vooral bezighoudt met het eenvoudigweg verder zetten van bestaand beleid.

Collega’s, dames en heren,

Ik had het hier vorig jaar over de interne werking van de provincieraad, de commissies en het bureau. Ik hield een pleidooi om het debat opnieuw centraal te stellen en de werking te dynamiseren; om dringend “het stof eens af te doen”. Wanneer ik nu, een jaar later, de balans opmaak dan heb ik een dubbel gevoel. Ik stel twee zaken vast: 1/ “we zijn er nog bijlange niet” en 2/ “we hebben wel al stappen gezet”.

Als optimist wil ik graag focussen op het tweede. We hebben het voorbije jaar vanuit de N-VA-fractie een aantal initiatieven genomen die atypisch zijn voor deze organisatie. Ik denk dan aan het actua-debat, de

oprichting van een subcommissie, het intensere overleg tussen de fractievoorzitters. En we stonden hierin gelukkig niet alleen. In de verschillende fracties waren er collega's met de wil en de goesting om de interne politieke werking van deze provincie te moderniseren en eigentijdser te maken. Door de constructieve samenwerking tussen deze mensen van de verschillende partijen hebben we al iets in beweging kunnen zetten. Het debat stond het voorbije jaar al meer centraal en de laag stof die op de interne politieke werking ligt is al een beetje verminderd.

Ik wil niet alleen iedereen die hieraan meewerkte bedanken maar ook iedereen oproepen om de ingeslagen weg resoluut verder te gaan. We zijn er nog bijlange niet. We hebben nog veel werk voor de boeg maar stap voor stap gaan we in de goede richting.

Ik blijf ervan overtuigd dat het we Bureau en Uitgebreid Bureau een andere invulling moeten geven, niet alleen inhoudelijk maar ook qua vergoeding. De bestaande commissies zijn aan revisie toe en het huishoudelijk reglement zou in zijn globaliteit grondig moeten herschreven worden.

Nu ja, Rome is ook niet op één dag gebouwd. Oude gewoontes veranderen vergt nu eenmaal tijd en in deze provincie ook veel geduld.

Collega's,

We moeten het hier ook hebben over de hervorming van de provincies. Het is de realiteit. Het Vlaams Parlement heeft het ontwerp van decreet, dat werd uitgewerkt door minister Homans, goedgekeurd. De uitvoering is dichtbij. Vanaf 2018 behoren de persoonsgebonden provinciale bevoegdheden inzake cultuur, welzijn, sport en jeugd definitief tot het verleden. Deze bevoegdheden worden dan samen met de middelen, het personeel en de infrastructuur overgeheveld naar de lokale besturen of de Vlaamse overheid.

Ik wil nogmaals benadrukken dat deze hervorming geen liquidatie-oefening is. Het is een bestuurlijke hervorming die het politieke landschap vereenvoudigt, afslankt en zorgt voor meer efficiëntie. En dit alles zonder belastingverhoging. De sterke ploeg van de Vlaamse Regering: N-VA, CD&V en Open VLD mogen terecht fier zijn op deze verwezenlijking.

De deputatie stelt terecht dat het meerjarenplan 2014-2019 zal moeten aangepast worden van zodra alle modaliteiten duidelijk zijn. We hebben er alle begrip voor dat momenteel nog niet alle elementen voorhanden zijn om het meerjarenplan nu al cijfermatig aan te passen. Maar dat wil uiteraard niet zeggen dat de provincie Oost-Vlaanderen zich niet moet voorbereiden op de hervorming. In de beleidsnota merken we hier, net als de voorbije jaren, heel weinig van. Het enige dat wel gebeurd is, is het aanpassen en verschuiven van subsidiereglementen van welzijn naar wonen in een poging om de middelen te vrijwaren van de verevening. Van het transitietraject Provincie 2.0 kreeg deze raad nog geen enkele feedback, laat staan dat de provincieraad betrokken werd. Er is ook niets van terug te vinden in het beleid dat hier nu voor ligt.

We betreuren deze houding. De provincie moet de hervorming als een opportuniteit zien om zich te herdenken en te her-profileren in haar nieuwe taakstelling. Ik zei het reeds in 2014 en ik blijf het herhalen: een nieuw kerntakendebat dringt zich op. Wacht hier niet mee tot 2018. Want het beleid kabbelt hier misschien rustig verder maar onze omgevingsfactoren doen dat allesbehalve.

De provincie moet nu al nadenken over haar nieuwe rol. Want de focus op grondgebonden bevoegdheden betekent niet dat de provincies alles maximaal moeten invullen. De provincie moet zich enkel bezighouden met kerntaken waar ze een echte meerwaarde kan betekenen. Binnenkort moet de provincie ook uittreden uit alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Er komen dus extra financiële middelen vrij.

De provincie en het vrijgekomen geld zal een gegeerde bruid zijn voor talrijke initiatieven en organisaties die op zoek zijn naar geld. Het is dus het ideale moment voor de provincie om na te denken over haar rol binnen de resterende bevoegdheden.

Wil de provincie Oost-Vlaanderen intermediair blijven en louter 'sponsoren via subsidies', met als return enkele zitjes in een raad van bestuur? Willen we werkelijk in 2020 nog in alle overlegorganen aanwezig zijn waar we nu in zitten? Is dit niet het moment om tot een vereenvoudiging van structuren en overlegorganen te komen binnen onze provincie? Is het niet het moment om na te denken in welke omgevingen de provincie wil 'sturen', welke men wil 'ondersteunen' en welke men wil schrappen? De participatielijst van deze provincie is immers bijzonder lang. Kortom, start naast de 'hervorming van de provincies' een oefening op rond de 'hervorming in de provincie'.

Werk de hervorming van provincies ook niet tegen maar wees een loyale partner. Het zal deze provincie ten goede komen. Daar ben ik van overtuigd.

Collega's,

De N-VA-fractie zal tijdens deze budgetbesprekingen in totaal 19 beleidstussenkomsten houden. Vorig jaar hadden we er 34. We hebben er doelbewust voor gekozen om het aantal deze keer te beperken zodat er voldoende tijd en ruimte overblijft om met elkaar te debatteren. We opteren daarom dit jaar vooral voor algemene beleidstussenkomsten over bepaalde domeinen of thema's.

We zullen zoals u dat van onze fractie gewoon bent op een constructieve maar kritische wijze ingaan op het beleid van deze meerderheid.

Zoals ik in het begin zei, heeft de N-VA-fractie een minimalistische visie op de provincie en in deze besprekingen hebben we dan ook een duidelijke leidraad. Ik vind het belangrijk om deze nog eens te benadrukken. Hij is vierledig:

- 1/ zolang de provincie bestaat moet ze op efficiënte, correcte en transparante wijze bestuurd worden;
- 2/ we opteren voor een minimalistische invulling, we moeten enkel gaan voor de kerntaken;
- 3/ de provincie moet ten dienste staan van de andere beleidsniveaus en hen aanvullen waar het effectief nodig is;
- En 4/ we willen versnippering tegengaan.

Collega's, bedankt voor uw aandacht en laten we er een boeiende bespreking van maken.

Jeroen Lemaitre
Fractievoorzitter N-VA
Provincie Oost-Vlaanderen
23/11/2016